

Dette er den andre av tre deler av studieboka
«Krig - fred - væpna revolusjon».
Øvrige deler kan lastes ned fra
<http://akp.no/ml-historie/pdf/studieboker/>

Kapittel 4

Krig om norsk sjølråderett

I dette kapitlet skal vi ta opp flere spørsmål som alle er knytta til om et NATO-alliert Norge blir angrepet og okkupert av supermakta Sovjet. I en verdenskrig mellom Sovjet og USA er dette det sannsynlige, men ikke eneste alternativet. Det drøfter vi ikke nærmere, for hensikten i dette kapitlet er å ta opp prinsipielle spørsmål som vil være de samme enten det går sånn eller sånn.

I kapitlet skal vi gå inn på disse spørsmåla:

- er det rettferdig krig å kjempe mot en okkupert når vi bor i et lite imperialistisk land?
- hva er AKP(m-l)s militærpolitiske linje i forhold til dagens forsvar?
- hvilke prinsipper ville vi bygge en frigjøringskrig på?
- hva er det norske borgerskapets militærpolitiske linje?

4.1 Rettferdig frigjøringskrig?

Vi er et kommunistparti i et lite, imperialistisk land. I vår militærpolitikk er det nødvendig å avklare hvordan vi stiller oss til en okkupasjon, vilken politikk vi følger før okkupasjonen og under okkupasjonen.

sjølråderetten

Sentralt i vår argumentasjon er prinsippet om nasjonenes suverenitet og rett til uavhengighet. En nasjon definerer vi objektivt på grunnlag av økonomi, språk, kultur og geografi og få vil vel bestride at Norge er en nasjon.

«Forsvar av fedrelandet»

Vår rett til uavhengighet er et sentralt marxistisk prinsipp (som også har gjennomslag i den internasjonale folkeretten). Retten til selvbestemmelse betyr at det er den norske nasjonen sjøl som skal bestemme sin eventuelle tilknytning til andre land og nasjoner. Få vil gå inn for at Norge skal bli en sovjetisk republikk. Dermed er kampen for norsk uavhengighet fra Sovjet en progressiv kamp i tråd med et sentralt marxistisk prinsipp.

Er det rett å stille en parole om «Forsvar av fedrelandet» hvis Norge blir angrepet av Sovjet? Sovjets mål med

Frivillige kvinne-soldater i den norske Hæren. Kjemper de en rettferdig krig hvis Norge blir okkupert?

okkupasjonen er å skaffe seg militære baser her for en storkrig i Europa og om Atlanterhavet. I tillegg vil Sovjet så langt det er mulig utbytte norske ressurser. Dette er mål som er

trotskistene mener krav om sjølråderetten er reaksjonært, fordi proletariatet ikke kjenner noen landegrenser

i Juniusbrosjyra argumenterte Rosa Luxemburg mot at det kunne utvikle seg rettferdige, nasjonale kriger i det kapitalistiske Europa

Lenins polemikk mot Rosa Luxemburg, nasjonale kriger er fullt mulig, hvis ikke Europa blir sosialistisk som følge av det revolusjonære oppsvinget på 1920-tallet

uforenelig med norsk sjølråderett. Med erfaringene fra den tyske okkupasjonen i ryggen er det enkelt for oss å ta stilling for en forsvarskamp for sjølråderetten under parola om om forsvare fedrelandet. Virkeligheten gir oss mange gode argumenter på handa.

Trotskistene

Men trotskistene går hardt ut mot ei sånn parole og sjøl om de ikke er en politisk faktor i Norge i dag, er det nødvendig å trekke opp skillelinjene mellom ei marxistisk militærpolitikk og trotskistenes politikk som har gjort stor skade i mange andre land.

I Junius-brosjyra la Rosa Luxemburg, polsk kommunist, fram teser som trotskistene seinere har bygget sin politiske linje på. Hun hevder der at nasjonale kriger er «ikke lenger mulige i imperialismen æra. Nasjonale interesser tjener bare som et redskap for å narre massene, for å stille arbeider-klassen i tjeneste til deres dødsfiende: imperialismen». Hun sa videre at nasjonale kriger ikke lengre var mulig, og at dersom en krig starta som en nasjonal krig, ville den bli «omforma til en imperialistisk krig som trekker inn interessene til den ene eller andre imperialistiske makta eller koalisjonen mellom imperialistiske makter.»

Under siste verdenskrig ville det i følge hennes logikk ikke være noen grunn til å kjempe mot tysk okkupasjon i Norge, fordi det ville være en støtte til USA og Storbritannia og deres imperialistiske interesser. I en eventuell ny storkrig, ville kamp mot en sovjetisk okkupasjon være en støtte til USA-imperialismen - eller i hvert fall raskt utvikle seg til å bli det.

Lenin polemiserer mot Junius. «Det at et fenomen kan forandre seg til sin motsetning er grunnleggende marxistisk dialektikk, en nasjonal krig kan omformes til en imperialistisk krig og omvendt», skriver han.

Jamfør dette med det vi drøfta i kapittel I om flere elementer i en og samme krig. Lenin bruker som eksempel i sin polemikk de nord-amerikanske statenes frigjøringskrig mot England. De franske troppene som kjempet mot britene på amerikansk side hadde uten tvil imperialistiske hensikter. Frankrike ønska kolonier i Nord-Amerika. Likevel konkluderer Lenin med at vi har en «nasjonal frigjøringskrig hvor imperialistisk rivalisering var et hjelpe-element.»

I den første verdenskrigen bruker Lenin et eksempel på at den imperialistiske rivaliseringa var hovedelementet, mens nasjonal frigjøring var et bi-element. Østerrike undertrykte Serbia som hadde visse rettmessige krav overfor Østerrike. En del av verdenskrigen var krigen mellom Østerrike og Serbia hvor Serbia kjempet for rettferdige krav. Men krigen som helhet hadde karakter av en imperialistisk omfordelingskrig.

Tysk karikatur over krimkrigen: England (løven) og Frankrike (falken) deler Sevastopol (før russisk) mellom seg. Sardinia får et avnagd bein av England, mens Tyrkia til venstre får ingenting for sin deltakelse. (Kladderadatsch, 1855)

Lenin brukte Belgia som eksempel på at et imperialistisk land kunne føre en rettferdig krig mot nasjonal undertrykking

Lenin konkluderer med at sjøl i Europa kan nasjonale kriger ikke betraktes som umulige, men er tvert imot mulige. Spesielt hvis ikke utgangen av første verdenskrig blir omfattende sosialistiske revolusjoner. Som kjent ble det ikke det.

I en annen artikkel bruker han Belgia som eksempel på at et imperialistisk land kan føre rettferdige, nasjonale kriger i Europa. Som kjent var Belgia sjøl imperialistisk og hadde på den tida også egne kolonier med omfattende imperialistisk utbytting. Lenin skriver: «Hvis Belgia blir annektert av Tyskland i 1917, og så i 1918 gjør opprør for å sikre sin frigjøring, så ville de polske kameratene være mot Belgias opprør fordi det belgiske borgerskapet har retten til å undertrykke utenlandske folk.» Han skriver videre: «Det er ingenting marxistisk eller engang revolusjonært i dette argumentet. Viss ikke vi ønsker å forråde sosialismen, må vi støtte ethvert opprør mot våre hovedfiender, borgerskapet i de store statene - forutsatt at det ikke er opprøret til en reaksjonær klasse.» Han hadde ikke borgerskapet i Belgia i tankene med den siste passusen, men føydale klasser.

I en annen artikkel skriver Lenin: «I ekte nasjonale kriger så er ordene forsvar av fedrelandet ikke å føre folk bak lyset. Vi er ikke mot den parola.» Forsvar av fedrelandet, som virkelig er det og ikke bare gir seg ut for å være det, er rettferdig og progressivt. Det er fordi dette dreier seg om å kaste av seg en utenlandsk undertrykking.

I et eksempel som Persia og Russland ville Lenin støtte persernes rettferdige forsvarskrig mot Russlands tsar, uavhengig

det kjente eksemplet med Persia hvor også føydale ledere kunne føre en progressiv krig mot Russland.

av hvilken klasse som sitter ved makta i Persia. «Enhver sosialist vil ønske seier for den undertrykte, avhengige og ulikeverdige staten, mot undertrykkerstaten - slave-holderstaten.»

Vi har brukt såpass mye plass på polemikken til Lenin mot Rosa Luxemburg, fordi trotskistene har spilt en svært skadelig rolle i mange frigjøringskriger. De har hevda å ha Lenin i ryggen og brukt utdrag av artikler Lenin skreiv som kan gi inntrykk av at Lenin har stått for en trotskistisk linje. De utdraga trotskistene bruker er henta fra en polemikk Lenin førte med de flertalls-fraksjonene i sosialdemokratiske partier i Europa som før og under første verdenskrig gikk med sine egne borgerskap. Denne grenseoppgangen er viktig. Den er referert i kapittel 1 i dette kurset. Men nettopp for å forhindre å bli tolka i den retninga trotskistene drar han, førte Lenin den polemikken mot Rosa Luxemburg som vi har referert utførlig her.

Vi ser at våre egne erfaringene fra okkupasjonen 1940 til 1945 og partiets militærpolitikk i dag ikke er et brudd med leninismen, men tvert om er leninisme anvendt på vår virkelighet.

REPETISJONSSPØRSMÅL: Hvorfor mener vi det er rettferdig å forsvare sjølråderetten i et lite imperialistisk land?

Det norske forsvaret må moderniseres for å kunne møte sovjetiske motoriserte infanteridivisjoner. Bildet viser nye panserjagere, Patton M-48A5, som forsvaret har kjøpt 16 stykker av.

Før vi går inn på partiets militærpolitikk, skal vi ta for oss den militærpolitikken det norske borgerskapet har. Denne politikken er grunnlaget for dagens norske forsvar og er utgangspunkt for vår militærpolitikk.

Om Norge var sosialistisk, ville utgangspunktet vært et annet enn i dag. Forsvaret ville vært annerledes bygget opp. Men vi har gått ut fra at en eventuell okkupasjon av Norge kommer før en sosialistisk revolusjon i denne framstillinga.

4.2 Borgerskapets militærpolitikk

hva borgerskapet vil bruke militærmakta si til

Hva er det norske borgerskapet sin militærpolitikk? Grunnlaget for den finnes i klassemotsetningene i Norge og forholdet til imperialismen.

Voldsapparatet er kjerna i statsapparatet. Som vi har vært inne på før, er voldsapparatet med militære styrker, politi og fengselsvesen, garantien for borgerskapets makt. Dette voldsapparatet skal også forsvare borgerskapets interesser i forhold til imperialistiske borgerskap i andre land. Dette voldsapparatet kan også settes inn mot folk i andre land. Dette er tre former for krig som borgerskapet kan føre.

Klasseundertrykking innad i Norge og militære midler mot folk i andre land er reaksjonære kriger. Forsvar mot imperialistisk angrep på norsk sjølråderett er rettferdig krig. Vi skal se at nettopp disse forskjellige målsettingene for borgerskapets militære styrker kommer i konflikt med hverandre.

REPETISJONSSPØRSMÅL: Vilke oppgaver skal militærapparatet løse for borgerskapet?

konflikten mellom disse oppgavene for borgerskapet

Det økonomiske grunnlaget for det norske borgerskapet kan vi dra sammen i noen enkle påstander:

- borgerskapet vil kjempe for å opprettholde kapitalisme mot sosialisme

- borgerskapet har fordel av norsk suverenitet framfor en okkupasjon fordi det gir eksport av kapital til utlandet de beste vilkåra og det gjør det mulig å sette inn restriksjoner mot utenlandsk kapital i Norge. På denne måten kan borgerskapet bruke en suveren statmakt til å arbeide for sine maksimalprofitter i utlandet og i Norge.

- hvis Norge blir okkupert, vil hovedhensynet til borgerskapet være å holde produksjonen i gang for å trekke ut optimal profitt. Denne profitten vil være mindre enn om Norge var suverent. Men langt større enn om produksjonen gikk i stå, for eksempel på grunn av harde kamper mellom okkupanten og frigjøringsstyrker.

- det norske borgerskapet er militært svakt sammenlikna med imperialistiske stor- og supermakter. Derfor allierer det norske borgerskapet seg alltid med den sterkeste militære makta i Europa både for å skaffe militær støtte til sine egne økonomiske interesser i utlandet og skaffe støtte til et militært forsvar av norsk suverenitet. I dag er Norge med i NATO. Det er USAs marine som er den militære hovedgarantien for norsk skipsfart. Den norske marinen kan ikke være en sånn militær garanti.

Vi skal gå litt mer inn på motsetningene som ligger i de tre forskjellige økonomiske og politiske målsettingene som Forvaret skal være et redskap for å nå.

Verva hær i motsetning til verneplikthær

Profesjonelle militære styrker er i regelen mest effektive i klasseundertrykking. Vernepliktsstyrker har den svakheten for borgerskapet at den er sammensatt av vanlige folk og tjenestetida er så kort at den ideologiske påvirkninga er vært begrensa. En verva hær er imidlertid kostbar sammenlikna med verneplikthæren.

En verneplikthær vil i regelen være mest effektiv mot en okkupasjon. Grunnen er at den kan trekke veksler på forsvarsviljen blant folk og trekke med langt flere i militært forsvar av Norge enn en verva hær. Hvordan har borgerskapet takla dette problemet?

Borgerskapet sitter i dag så trygt ved makta at pengene på statsbudsjettet kan brukes på andre måter, for eksempel til kapitaleksport for å utbytte arbeidsfolk i andre land. Kravet om verva hær dukker av og til opp. I en mer skjerpa klassekamp-situasjon enn i dag vil både dette kravet og profesjonalisering av politistyrkene komme.

I mellomkrigstida er det nå avslørt at borgerskapet hadde en «hemmelig hær» innafor verneplikthæren. Den delen som var mest lojal kunne mobiliseres for seg for å settes inn mot indre opprør. Sluttstykkene på geværene ble også oppbevart adskilt fra geværene. Dette var et forsøk på å bygge opp en mere lojal hær innafor Hæren. Hensikten var å dekke opp både behovet for å slå ned sosialistiske opprør og å stå mot ytre fiender. Men da Tyskland angrep Norge i 1940, gjorde både

Vernepliktige soldater i mobiliseringshæren på vinterøvelse. Verneplikthær eller verva hær? De to forskjellige ordningene er ulikt effektive i forhold til borgerskapets politiske målsettinger.

mobiliseringsordninga og adskillelsen av sluttstykkene sitt til at den norske forvarskampen ble unødig svak.

Disse motstridende hensyna slår også ut i at borgerkapet er i mot folkevæpning. Det vil for eksempel si at folk oppbevarer våpen, ammunisjon og lett utstyr hjemme for raskere å komme på krigsfot ved et angrep på Norge.

Et annet eksempel på åssen denne konflikten slår ut, så vi under okkupasjonen. Borgerskapet leda motstandsarbeidet og var mot å utvikle militær motstand i Norge. Militære aksjoner ble begrensa til sabotasje og sivil motstand. Det var hensynet til å holde produksjonen i gang som var hovedårsak til dette. Men borgerkapet var også redd for å miste kontrollen i Norge etter krigen hvis det utvikla seg mere sjølstendige, militære enheter i kampen mot Hitler-Tyskland. Derfor baserte borgerkapet frigjøringa av Norge på utenlandske styrker.

Et siste eksempel vi tar med på åssen konflikten mellom borgerkapets ulike interesser slår ut, er siling av folk til Forsvaret. I mellomkrigstida opererte borgerkapet med en hemmelig, mere lojal del innafor Hæren. I Sverige ble radikale nordmenn internert under krigen. Vi kjenner til at det foregår siling av folk i dag også, blant annet er flere kommunister ramma av sånn siling. Generalinspektøren for Heimevernet har blant annet sendt ut retningslinjer for dette. Det viser at sjøl om AKP(m-l)s politikk gjør kommunistene til aktive soldater mot en sovjetisk okkupasjon, teller lojaliteten i forhold til en borgerkrig vel så mye.

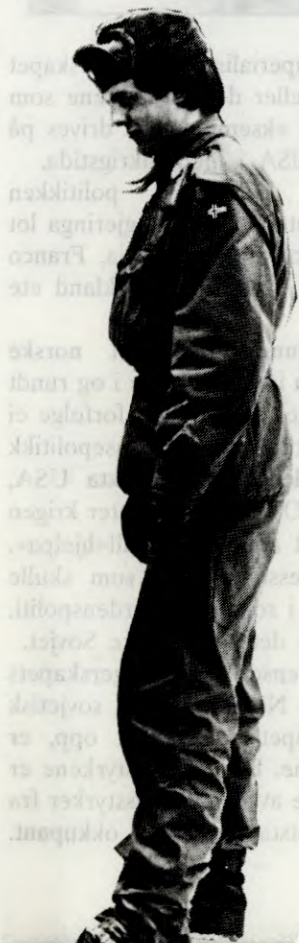
REPETISJONSSPØRSMÅL: Åssen slår konfliktene mellom de ulike oppgavene borgerkapets maktapparat skal løse ut i konkrete forhold? Hvordan kan dette svekke kampen mot imperialistiske angrep på norsk sjølråderett?

Hvilket hensyn vil veie tyngst for det norske borgerkapet? Erfaringer viser at det er frykten for sosialismen som er overordna. Til sjuende og sist vil det imperialistiske borgerkapet i Norge, i Sovjet og i USA stå sammen mot en sosialistisk revolusjon i Norge.

Vi sier at borgerkapets militærpolitikk bygger på allianser med den sterkeste imperialistiske stormakta i Europa. La oss se på åssen dette konkret har hatt innflytelse på norsk utenrikspolitikk.

Borgerskapet førte fram til andre verdenskrig en nøytralitetslinje som skulle holde Norge utafør en storkrig mellom imperialistiske stormakter. Det var denne linja som kunne sikre maksimale profitter på den tida etter borgerkapets vurderinger. Dette fikk flere følger.

Et resultat av dette var en svært dårlig forsvarsevne mot en invasjon. Nøytraliteten var ikke absolutt. Akkurat som Sverige hadde Norge en nøytralitet som var tilpassa vilken stormakt

Forsvarsviljen i Norge er stor. Det viser blant annet interessen for forsvarsutstillinga i 1978. Men borgerskapet mobiliserer ikke denne ressursen fullt ut, fordi de frykter at folkevæpning kan bli brukt mot dem i en sosialistisk revolusjon.

ikke-innblandingspolitikken

som var den sterkeste. Det norske imperialistiske borgerskapet er avhengig av en ordning med den eller de stormaktene som dominerer. Norsk skipsfart kunne for eksempel ikke drives på tvers av interessene til England og USA i mellomkrigstida.

Et annet utslag av denne politikken var «ikke-innblandings-linja» som slo ut i at DNA-regjeringa lot Hitler-Tyskland og Mussolinis Italia okkupere Etiopia, Franco med tysk støtte knuse Folkefronten i Spania, lot Tyskland ete opp Tsjekkoslovakia før 1940.

Da verdenskrigen var et faktum, innså det norske borgerskapet at motsetningene mellom imperialistene i og rundt Europa var så skarpe at det ikke lenger var mulig å forfølge ei nøytralitetslinje. Høsten 1940 skifta Norge til en alliansepolitikk som åpent underordna Norge den ledende stormakta USA, etterhvert gjennom et organisert NATO-samarbeid. Etter krigen rusta USA opp Norge gjennom blant annet Marshall«hjelpa». NATO var i utgangspunktet en agressiv allianse som skulle spille rollen som USAs støttetropper i rolla som verdenspoliti. NATO retta seg først og fremst mot det sosialistiske Sovjet.

I dag har dette store konsekvenser for borgerskapets militærpolitiske linje for forsvar av Norge mot en sovjetisk okkupasjon. Det forsvaret borgerskapet har bygget opp, er avhengig av støtte fra NATO-partnerne. De norske styrkene er disponert for å gi maksimal beskyttelse av unnsetningsstyrker fra NATO, ikke for å yte maksimal motstand mot en okkupert.

Dette trekker med seg i neste omgang at dersom Norge blir okkupert, er frigjøring av Norge akkurat som i annen verdenskrig lagt i henda på i første rekke USA.

Den militærpolitiske linja til borgerskapet må forklares med klasseinteressene til det norske borgerskapet. I dag trekker dette imperialistiske borgerskapet veksler på USAs militære styrke som en garanti for norske, imperialistiske interesser. Til gjengjeld gir Norge politisk støtte til USA, innordner norske militære styrker NATOs strategi og vil under visse vilkår la USA bruke Norge som plattform for en krig mot Sovjet. Denne militær-politikken gir det norske borgerskapet maksimalt profitt i dag.

ulike deler av borgerskapet vil reagere forskjellig

Borgerskapet vil neppe opptre enhetlig om Norge blir angrepet. Vilråa for hva som gir maksimal profitt er forskjellig for den delen av den norske kapitalen som har interesser i utlandet som er trua av en sovjetisk seier i verdensmålestokk, og norsk kapital her i landet som mister produksjonsgrunnlaget helt fordi for eksempel importen av råvarer stanser helt opp.

Den største delen av det norske borgerskapet vil imidlertid kunne hente en ut fra forholda maksimal profitt med et samarbeid med Sovjet. Riktignok mindre enn i et suverent Norge, men mere enn om en motstandskamp stanser produksjonen.

En mindre del av det norske borgerskapet vil øke profitten i en okkupasjonsperiode med utstrakt samarbeid med okkupanten.

Vi ser at det vil være motsetninger innafor borgerskapet om vilken linje som skal følges i et okkupert Norge. Motsetningene gir grunnlag for ulike militærpolitiske linjer. Men borgerskapet har sjølsagt fortsatt felles klasseinteresser i at et frigjort Norge fortsatt er kapitalistisk og ikke sosialistisk. Det vil også prege militærpolitikken de fører i et okkupert Norge.

som klasse er borgerskapet kapitulasjonistisk

Dette forklarer hvorfor vi mener borgerskapet som klasse vil være et kapitulasjonistisk element i en motstandskamp mot Sovjet. Det forklarer også hvorfor borgerskapet ikke mobiliserer hele befolkninga for å yte maksimal motstand og organiserer i dag for motstandskamp i en okkupert situasjon. I land som Kina og Jugoslavia er for eksempel en omfattende *militsia* et viktig element både i kampen mot en invasjonshær og for kampen under en okkupasjon. I Norge eksisterer det ingen forberedelser for en okkupert situasjon og rundt 15 % av befolkninga skal mobiliseres til militær motstand under en invasjon.

REPETISJONSSPØRSMÅL: Hvorfor mener vi borgerskapet som klasse vil kapitulere? Kan det tenkes at enkeltpersoner i borgerskapet vil kjempe aktivt mot okkupanten?

Sosialdemokratiets særegne forsvarspolitik

Før vi går over til AKP(m-l)s krav til dagens forsvar, skal vi også ta for oss noen særtrekk ved DNAs militærpolitikk som har historiske røtter og spiller en rolle i utforminga av dagens forsvar.

Vi går litt spesielt inn på den fordi sosialdemokratiet har vært en garantist for oppslutninga blant folk om borgerskapets militærpolitikk siden midt på 30-tallet.

Ikke bare var DNA den avgjørende krafta for at Norge ble med i NATO i 1948. NATO var den gangen i *hovedsak* en aggressiv, imperialistisk allianse retta mot det sosialistiske Sovjet. Men Nygaardsvolds DNA-regjering fra 1935 kjente til den «hemmelige» hæren som skulle mobiliseres mot folket. Det var ingen betydelig opposisjon mot DNA-regjeringas militærpolitikk fram til det tyske angrepet i 1940. DNA hadde lederen av Milorg, seinere forsvars-minister Jens Christian Hauge, som sto for den motstandslinja som ble bygget opp under krigen som vi kan kalle passiv motstand i påvente av en frigjøring utenfra.

Noen tiår før hadde de norske sosialdemokratene stått sammen med Lenin i kampen mot Karl Kautsky som vi refererte i kapitel 1.

Hvordan kunne de norske sosialdemokratene snu så fundamentalt?

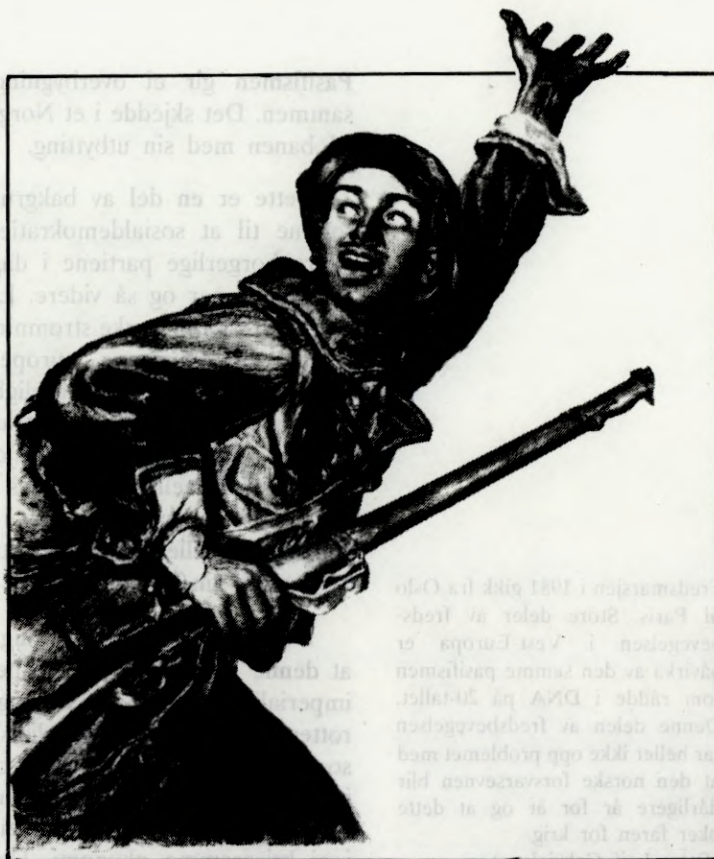
I opposisjonen mot Kautsky var det mange strømninger. Vi har allerede nevnt en, representert av de polske kommunistene med Rosa Luxemburg i spissen. I Skandinavia var det ei anna linje som sto sterkest i denne opposisjonen mot Kautsky. Pasifismen sto sterkt i Norge. Martin Tranmæl var talsmann for denne retninga som hadde slagordet «det brukne gevær» mot militarismen i Europa.

Et av opptakskravene til Internasjonalesen, de 20 Moskvasene fra 1920, er at partiene skal drive agitasjon i de militære styrkene. Dette var et viktig krav som hadde betydning for å motarbeide at styrkene ble brukt mot folket og til imperialistiske kriger. De norske sosialdemokratene brøyt med Internasjonalesen. Et viktig strids-spørsmål var standpunktet til en revolusjon med vold kontra fredelige reformer. I dette bildet kom også agitasjon blant soldatene inn. De norske sosialdemokratene nekta verneplikten. Gerhardsen og Tranmæl ble blant annet dømt for militærnekting etter den militære straffeloven. Internasjonalesen og Lenin gikk inn for at kommunistene skulle lære seg våpenbruk og militærkunnskaper gjennom verneplikten og bruke tida som soldater til agitasjon. Dette var ikke en taktisk uenighet som dreide seg om hvordan en best kunne fremme ett og samme politiske mål. Det var utslag av ei pasifistisk linje mot Lenins marxistiske standpunkt.

De norske sosialdemokratene stilte i stedet krav om nedrustning og la vekt på Folkeforbundet (forløperen til FN) som en voldgiftsinstans som skulle løse konflikter uten krig.

En «poilu» (= infanterist) fra 1. verdenskrig. Den internasjonale boykottaksjonen mot borgerskapets kriger brøt sammen. Arbeidere fra Frankrike sloss mot arbeidere fra Tyskland.

(Tegning: H. Wain)

Lenin polemiserer direkte mot denne linja. Han beskrev den som «Vi er et lite land, vår hær er liten, det er ingenting vi kan gjøre mot de store maktene. Vi ønsker å få være i fred, og fortsette vår bakevje politikk. Vi krever nedrustning, tvungen internasjonal voldgift, permanent nøytralitet og så videre.» (Legg merke til åssen sosialdemokratene manøvrerte seg inn bak den norske nøytralitetspolitikken som skulle stille Norge nøytrale til blant annet borgerkrigen i Spania og gjennombruddet for Franco-fascismen.)

«Denne strevinga», skriver Lenin, « fra små stater til å holde seg vekk fra de store kampene i verdenshistoria til å dra fordel av sin egen relative monopolistiske posisjon, for å holde seg i passivitet. Dette er de objektive sosiale omgivelsene som sikrer at ideen om avrustning kan spille en så stor rolle blant befolkninga i visse små stater.»

Denne strevinga er sjølsagt reaksjonær, og den er utelukkende basert på illusjoner. For på en eller annen måte vil imperialismen dra de små statene inn i sjølve kverna til verdensøkonomien og verdenspolitikken. Lenin fikk rett i sine forutsigelser. Norge ble okkupert. Men det viktigste i denne sammenhengen er å få tak på hva denne pasifismen betydde.

Griper vi tilbake til hva krig er, et politisk middel, ser vi åssen sosialdemokratene forsøker å stille seg utafør denne politikken og de politiske måla de ulike kreftene kjemper for.

Pasifismen gir ei overbygning for å få dette til å henge sammen. Det skjedde i et Norge som sjøl var imperialistisk, var på banen med sin utbytting.

Dette er en del av bakgrunnen for å forstå de historiske røttene til at sosialdemokratiet skiller seg en nyanse fra de andre borgerlige partiene i dag med sin vekt på nedrustning, atomfrie soner og så videre. Lenins polemikk er aktuell i dag også i forhold til sterke strømninger innafor fredsbevegelsen som legger opp ei snever, europeisk vinkel og driver aktivt på nedrustningskrav som i virkelighetens verden er illusjonsmakeri. Til og med den nøytrale posisjonen til pågående frigjøringskamper og opposisjonen i Øst-Europa er aktuelle paralleller til mellom-krigstidas sosialdemokratiske linjer. Vi skal behandle fredsbevegelsen mer i detalj seinere, men trekker fram denne parallellen nå som ett av flere elementer som gir bevegelsen sin karakter i dag.

Fredsmarsjen i 1981 gikk fra Oslo til Paris. Store deler av fredsbevegelsen i Vest-Europa er påvirket av den samme pasifismen som rådde i DNA på 20-tallet. Denne delen av fredsbevegelsen tar heller ikke opp problemet med at den norske forsvarsevnen blir dårligere år for år og at dette øker faren for krig.
(Foto: Leif Gabrielsen)

Denne vekta på nedrustning i sosialdemokratiet fører også til at denne delen av borgerskapet blir spesielt påvirkelig for det imperialistiske Sovjets propaganda. Det er disse historiske røttene og denne ideologiske plattformen som gjør at sosialdemokratiene i Vest-Europa blir ei brekkstang for Sovjets innflytelse i Vest-Europa. Grunnlaget for denne innflytelsen er sjølsagt å finne i behovet for ei økonomisk tilnærming til Sovjet i ei kriseramme økonomi. Derfor kan politikere som Frantz

Josef Strauss i Vest-Tyskland gå i spissen for dialog med Øst-Tyskland. Men hovedkrafta i tilnærmingspolitikken, som vi heller vil kalle ei nyorientering for å innordne seg den militært sterkeste supermakta i Europa, Sovjet, er sosialdemokratene.

REPETISJONSSPØRSMÅL: Hvordan forklarer vi at sosialdemokratiet har en særegen forsvarspolitisk profil? Hva er særegent med sosialdemokratiets forhold til nedrustnings-krav?

Hvorfor mener vi at sosialdemokratiet er en kraft i tilnærmingspolitikken til Sovjet?

4.3 AKP(m-l)s militærpolitikk

Hva gjør AKP(m-l), vilke oppgaver står vi overfor hvis Norge blir angrepet av Sovjet i samband med et supermaktsoppgjør?

Vår vurdering er at det norske forsvaret, ledet av borgerskapet, mest trolig vil bli nedkjempet av okkupanten. Vi stiller krav til åssen det borgerlige forsvaret kan bli mer slagkraftig enn det er i dag. Vår linje er at dette forsvaret skal yte så sterk motstand som mulig. Men vi tror ikke at et forsvar ledet av borgerskapet kan være en garanti for norsk sjølråderett.

en folkekrig kan garantere sjølråderetten

Vår hovedlinje er at folkekrigens prinsipper og metoder er det eneste som kan garantere norsk sjølråderett hvis Norge blir angrepet av Sovjet.

Hvis Norge blir okkupert, vil Sovjet har den politiske og militære makta i Norge. Okkupanten har i større eller mindre grad lykkes i å trekke nordmenn inn i samarbeidsorganer som bidrar til okkupantens administrasjon av samfunnet. Invasjonen har trolig ført til store ødeleggelser, kanskje som et resultat av terrorbombing med atomvåpen for å tvinge fram en kapitulasjon. Okkupanten vil i første rekke invadere for å utnytte Norges geografiske posisjon militært. Men Sovjet vil så langt det er politisk mulig, trekke ressurser ut av Norge for å styrke sin egen militære slagkraft. En sovjetisk styrke på mellom 100 000 og 300 000 soldater kan virke sannsynlig, men styrken blir økt dersom det er grunn til å vente en landgang fra USA i Norge.

De faktorene Sovjet har på sin side vil blant annet være:

- som supermakt har Sovjet store ressurser, også militært, som kan settes inn mot en motstandsbevegelse. Kamper på andre fronter vil begrense dette.

- Sovjet kan med slike styrker besette mange nøkkelsteder

- Kommunikasjonslinjene i Norge er godt utbygd og gir muligheter for raske forflytninger av sovjetiske tropper

- Det er et objektivt grunnlag for at store deler av borgerskapet vil være en aktiv, politisk kraft for samarbeide med Sovjet og dermed også en kraft mot motstandsbevegelsen

- Folk i Norge har ikke erfaring med å frigjøre seg sjøl. I forrige verdenskrig var det andre land, inkludert Sovjet, som trakk lasset i kampen mot Tyskland.

Sovjets militærmaskin virker overveldende. Men den står langt svakere hvis den møter en folkekrig som i Afghanistan. Hva kan vi lære av frigjøringsbevegelsen i Afghanistan og av motstandsbevegelsen i Norge under siste krigen?

De viktigste faktorene på vår side vil blant annet være:

- Sovjet vil møte motstand i mange, okkuperte land som vil tvinge dem til å spre sine styrker
- Okkupanten vil ha minimal støtte i det norske folket
- Store deler av folket har våpen- og/eller militær opplæring gjennom vernepliktsordninga, det frivillige skyttervesenet og jegerkulturen i Norge
- folket er høyt utdanna, det er mye teknisk innsikt som gjør improvisasjoner i alle sammenhenger lettere, også i militære sammenhenger
- norsk geografi og topografi er godt egna til motstandskamp
- det vil være mange tettsteder og byer der okkupanten ikke kan gjennomføre like sterk kontroll som i de viktigste sentraene

REPETISJONSSPØRSMÅL: Er det faktorer til Sovjets fordel eller vår fordel som er utelatt? Er det faktorer du er uenig i? Noter dem på et ark til diskusjonen.

Hovedmotsigelsen skifter

En okkupasjon av Norge betyr at hovedmotsigelsen skifter fra at den i dag går mellom borgerskapet og proletariatet til at den går mellom okkupantmakta og den norske nasjonen. Vi får en annen strategisk målsetting og følgelig vil all politisk kamp vi leder og støtter måles i forhold til hvordan den tjener målsettinga - nasjonal suverenitet. Partiet stryker sjølsagt ikke kampen for sosialismen av programmet. Men under okkupasjonen vil frigjøring, ikke sosialisme være vår strategiske oppgave nummer en.

Folkekrigen er den samlede strategien for denne kampen. Folkekrig er ikke bare en militær kampform. Det vil være et utall av kampformer, militære og ikke-militære, et utall av krav, fra brødrasjoner og motstand mot sovjetisering av historiebøkene til tilbaketrekking av sovjetiske militære styrker som tilsammen utgjør folkekrigen.

REPETISJONSSPØRSMÅL: Vilke klasser i Norge står på den ene og på den andre sida i den nye hovedmotsigelsen?

Hele samfunnet

Et prinsipp i folkekrigen er at kampen mot en okkupasjon som preger hele det norske samfunnet må mobilisere *hele* samfunnet. Det er helt utilstrekkelig å mobilisere under en femtedel og helt illusorisk å tru at USA-imperialismen skal være en garanti for norsk sjølråderett.

Denne mobiliseringa vil omfatte mer enn de aktive, militære motstandsstyrkene. Størstedelen av motstanden når det gjelder

antall folk som aktiviseres vil ha form av sivil motstand, sabotasje av okkupantens behov på alle områder, bygginga av **en illegal administrasjon** på sida av det statsapparatet okkupanten kontrollerer, illegal produksjon av nødvendige varer (blant annet matvarer, som distribueres utafor okkupantens kontroll). Ei side av dette er å ramme okkupanten. Ei annen side er å ta vare på folks behov for livsnødvendigheter som det uten tvil blir knapphet på.

både politisk og militær kamp

Det er umulig, og sjølsagt utilstrekkelig, å bare se på den militære motstanden. En totalmobilisering betyr et arbeid for organisering av et flertall av befolkninga i illegalt. Dette betyr et omfattende politisk arbeid.

REPETISJONSSPØRSMÅL: Vilke motstandsformer omfattes av strategien med folkekrig?

Militær seier

okkupanten må slås militært

I en folkekrig vil det avgjørende elementet være om vi klarer å bygge opp store nok militære styrker at okkupanten blir slått **militært**. Sivil motstand i form av for eksempel generalstreiker er nødvendig, men helt utilstrekkelig. Lenin har rett når han skriver: «En undertrykt klasse som ikke strever etter å lære seg bruk av våpen, og skaffer seg våpen - en slik klasse fortjener bare å bli behandla som slaver!» Vi kan bytte ut ordet klasse med folk og vi ser at dette er en sannhet som gjelder like mye enten vi tar for oss Norge under en okkupasjon, undertrykte folk i Øst-Europa og undertrykte folk i den 3. verden i dag.

politisk kamp en forutsetning for å bygge militær styrke

En motstand som vil seire, må slå okkupanten militært. Det står som et annet prinsipp i folkekrigen. At forutsetninga for å bygge opp tilstrekkelig store militære frigjørings-styrker er et omfattende politisk arbeid, rokker ikke ved dette prinsippet.

REPETISJONSSPØRSMÅL: Hva mener vi med at politisk arbeid er en forutsetning for militær kamp. Hva betyr det at militær kamp er en forutsetning for seier?

Så langt til generelle, militærpolitiske prinsipper. Utgangspunktet hvis Norge blir okkupert og dagens forsvarsstyrker nedkjempet, vil være en politisk situasjon der en sovjetisk okkupant har helt minimal støtte for okkupasjonen. Det politiske arbeidet til motstandsbevegelsen vil være konsentrert inn på å utvikle denne omfattende motstanden til en **aktiv** motstand og en motstand som bygger på en militærpolitikk som kan føre til **seier**.

okkupanten vil bruke både pisk og gulrot

Det er kanskje ikke så innlysende som det kan se ut som i første omgang. Okkupanten vil kombinere «gulrot og pisk», for eksempel samarbeidsorganer og innrømmelser med massakrer,

Sovjetisk sommerfugl-mine fra Afghanistan. Disse dødens leketøy slippes ned i landsbyer for å terrorisere barn og voksne.

den spontane motstanden må trekkes i en bevisst retning

åssen bygge en militær motstand når okkupanten er helt overlegen?

tvinge okkupanten til å konsentrere seg

internering og andre represalier. Polen og Afghanistan gir eksempler på hvordan dette brukes forskjellig ut fra hva slags motstand som bygges opp.

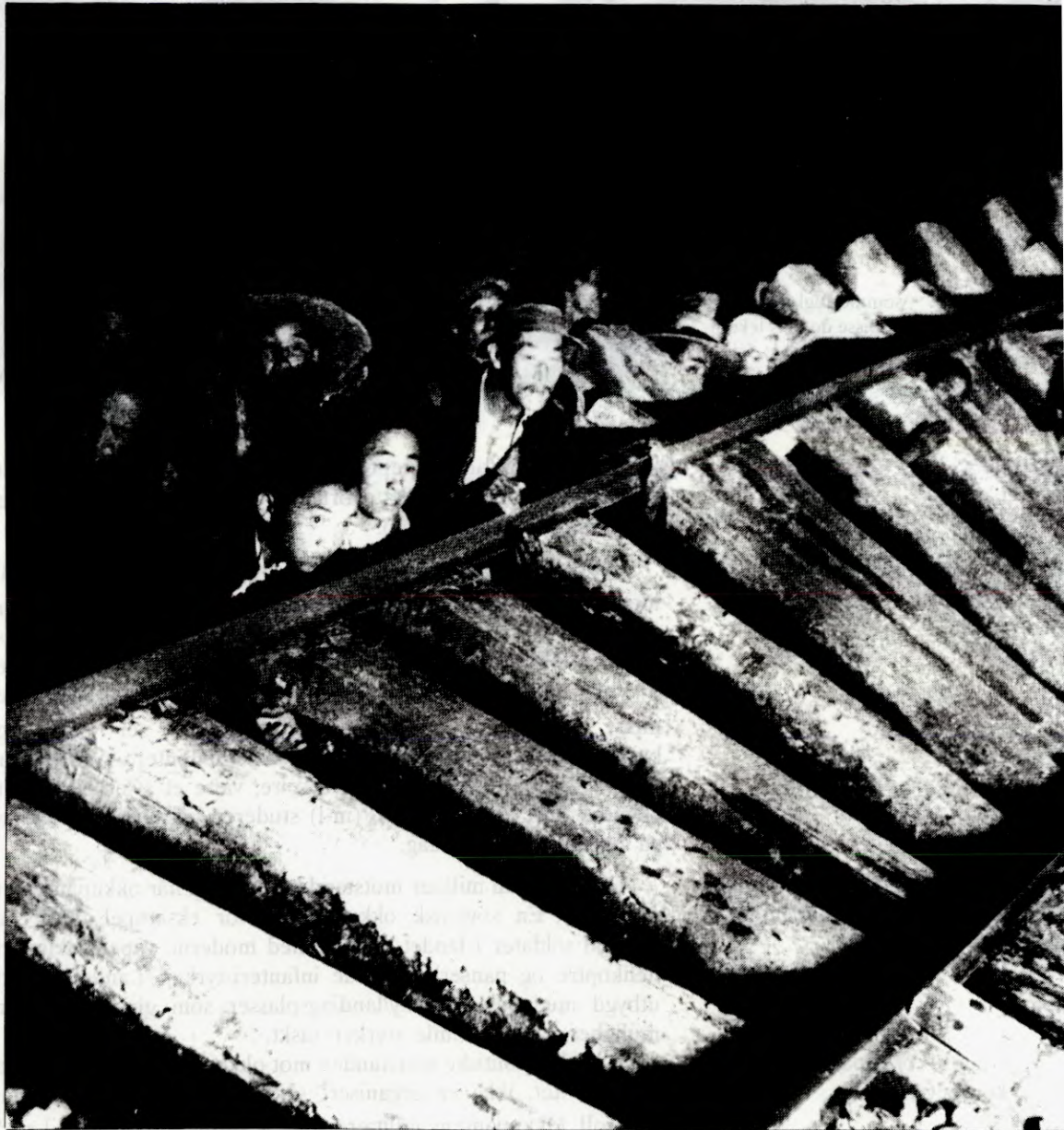
Spontane motstandskamper har verdi i seg sjøl fordi all motstand kan styrke sjølbevisstheten hos folk. Men represalier av ulike slag kan også føre til demoralisering og passivitet. Hvis ikke den aktive motstanden er et ledd i en kamp som kan føre til seier, vil det over tid kunne knekke opprørsbevegelser. Ikke minst i starten, når motstandsgruppene ser små og betydningsløse ut vil et parti som kan argumentere konkret for folkekrigen og at det er mulig å seire, være et svært verdifullt element. Det er derfor AKP(m-l) studerer folkekrigen tillempa på norske forhold i dag.

Hvordan kan militær motstand bygges opp når okkupanten er så sterk? En sovjetisk okkupant vil for eksempel trolig ha 200.000 soldater i landet, utstyrt med moderne våpen inkludert helikoptre og panserbeskyttede infanteristyrker. Landet er tett utbygd med veier og fly/landingsplasser som gir okkupanten muligheter for å samle styrker raskt.

Hvis den politiske motstanden mot okkupanten er politisk kua til passivitet, ikke er organisert så har okkupanten maksimal kontroll. Okkupantens militære styrker vil bli spredt ned til små

Den kinesiske frigjøringsbevegelsen mot Japan under siste verdenskrig brukte alle midler den rådde over. Her ødelegger de transportmulighetene for den japanske armeen.

enheter over så store bebodde områder som mulig for å opprettholde kontrollen med sitt nærvær og slå ned på den minste politiske motstanden som viser seg. Dersom en frigjøringsbevegelse skal organisere seg til militær kamp, må det skje i områder som er bebodde, hvor okkupanten har små styrker og hvor geografi og kommunikasjon ellers gjør det mulig å drive geriljastrid. De små geriljagruppene må fylle flere krav. Blant de avgjørende krava er at de har et politisk grunnlag blant folk som gjør at de blir beskytta, kan få husly og forsynt med mat. Et annet avgjørende krav er at gruppa er i stand til å

slå de minste enhetene fra okkupanten militært. Dette stiller krav til antall geriljasoldater, utstyret og ferdighetene til geriljaen.

taktisk overlegenhet,
strategisk underlegenhet

REPETISJONSSPØRSMÅL: Hva menes med at vi er strategisk underlegne men må være taktisk overlegne?

Konsentrere styrker

Når geriljaen er i stand til å nedkjempe fiendens minste enheter, kanskje patruljeenheter, må disse styrkene trekkes sammen til større enheter. Samtidig betyr det at fienden fysisk ikke kan kontrollere et like stort område. Det blir geografisk rom for å utvikle større geriljastyrker. I tillegg vil denne aktive motstanden mot okkupanten kunne gi geriljaen større politisk støtte, og dermed større geografisk rom blant folk.

Dette er i et nøtteskall åssen geriljaen kan bygges fra små til større enheter. Stadiene i dette vil følge størrelsen på tradisjonelle stridsenheter, det vil si lag, tropp, kompani og bataljon. På ethvert nytt nivå i styrkeoppbygginga på begge sider må geriljaen, og seinere geriljaens mere regulære enheter, kune utmanøvrere den minste kampoppsettinga til fienden militært.

Etterhvert tvinges fienden til å konsentrere sine styrker nær tettsteder og byer, mens geriljaen kan operere friere på landsbygda. Samtidig må frigjøringshæren bygge opp væpna motstand inne i byene. Dette vil øke presset på okkupanten.

REPETISJONSSPØRSMÅL: Hvordan kan frigjøringsstyrker få større geografisk rom. Hvordan kan de få større politisk rom?

Frigjorte områder

I et stort land som Kina kunne frigjøringshæren mot Japan operere med frigjorte områder, det vil si områder der ikke fienden kunne trenge militært inn i. Et lite land som Norge, med tette kommunikasjonslinjer, gjør det umulig å utvikle områder fienden ikke kan trenge inn i. Men den militære prisen for å trenge inn i områder som frigjøringshæren står sterkt i, vil bli høyere og høyere. Det vil gjøre angrepene inn i disse områdene sjeldnere og mer konsentrert.

Vi sier at denne militære oppbygginga av den militære motstanden vil gå gjennom tre stadier. Det første kalles det strategisk defensive stadiet, fordi frigjøringshæren er for svak til å kjempe en offensiv kamp på landsbasis. I stedet må frigjøringshæren gjøre bruk av taktiske offensiver i denne fasen.

tre stadier i folkekrigen

I mellomstadiet, med strategisk likevekt, balanserer frigjøringshæren og okkupasjonshæren hverandre i styrke på landsbasis. Det kan være variasjoner fra landsdel til landsdel, men hvis variasjonene blir for store, kan fienden konsentrere sine styrker mot de sterkeste geriljaområdene fordi de har ryggen fri i områder der geriljaen er lite utvikla. Dette siste peker på et prinsipp i folkekrigen som kalles jamn utvikling. Alle landsdelene må, så langt råd er, utvikles parallellt for å hindre at fienden kan konsentrere seg i en landsdel. Hensikten er hele tida å tvinge fienden til å spre sine styrker maksimalt.

Som vi ser ligger nøkkelen i å bygge opp egne styrker i å tvinge fienden til å konsentrere sine styrker taktisk, mens okkupanten skal tvinges til å spre sine styrker strategisk.

REPETISJONSPØRSMÅL: Hva mener vi når vi sier at fienden skal tvinges til å konsentrere styrkene sine taktisk og spre dem strategisk?

Illustrasjoner i Les Tablettes
1916-19.
(Frans Masereel)

Ta vare på egne styrker

Et annet viktig prinsipp er å ødelegge motstanderens styrker, samtidig som egne styrker blir maksimalt ivaretatt. Begge deler av viktig. Det betyr at militære aksjoner må vurderes like mye ut fra vilken skade en kan påføre okkupanten som hvilke tap en sjøl må regne med. Dette prinsippet understreker at det å bevare egne styrker må være overordna det å påføre fienden skader. For eksempel vil det være et viktig mål på militære aksjoner om frigjøringshæren klarer å tilrive seg våpen og ammunisjon til egen oppbygging, om nødvendig på bekostning av hvor store ødeleggelsene ellers vil bli på okkupanten.

REPETISJONSPØRSMÅL: Kan du se noen problemer som oppstår når vi sier at vi bygger på prinsippet om å ta vare på, bygge opp egne styrker samtidig som vi vil ødelegge fiendens styrker?

Om vi trekker inn hele folket, og ikke bare ser på frigjøringshæren, må vi ta med i bildet at okkupanten vil gjennomføre spesielle represalier mot sivilbefolkninga. Erfaringsmessig vil represalier ha en av to virkninger (eller en blanding av disse to virkningene). Represalier kan føre til pasivitet, demoralisering og frykten for represalier utløse politisk motstand mot frigjøringshæren. Represalier kan også øke hatet mot okkupanten og viljen til å kjempe aktivt i frigjøringsbevegelsen. Det som vil bestemme reaksjonene, er i høy grad hvor politisk konsolidert folk er på at militær motstand

er nødvendig. I første rekke vil det være en politisk oppgave gjennom diskusjoner å gjøre folk konsolidert på behovet for aktiv, militær motstand.

REPETISJONSSPØRSMÅL: Vi kan ikke unngå represalier. Men åssen kan vi redusere den negative virkningen av dem?

4.4 AKP(m-l)s linje for endringer av dagens forsvar

AKP(m-l) har reist krav om større endringer av hele det norske forsvaret i dag for å gi det større kraft mot et eventuelt sovjetisk angrep. Vi har også stilt krav om enkelt-reformer av dagens forsvar. Dette reiser spørsmål om det er rett å stille et sånt krav til et militærapparat som også skal brukes mot folket, til et militærapparat som inngår i den imperialistiske NATO-alliansen, et militærapparat som samarbeider og innordner seg supermakta USA sin militære strategi.

På slutten av 60-tallet var linja til SUF(m-l), en av forløperne til AKP(m-l), å nekte militærtjeneste på politisk grunnlag. I praksis måtte de som nektet tjeneste hevde et pasifistisk grunnlag, men SUF(m-l) var ikke en pasifistisk ungdomsorganisasjon. Dette var en taktikk som seinere ble endra til at m-l-erne gikk inn i Forsvaret og reiste kampen for soldatenes krav og brukte disse posisjonene til å agitere mot at Forsvaret skulle brukes mot folket. Dette er et standpunkt AKP(m-l) står på i dag også.

Fram til midten av 70-tallet var partiets politikk å gå mot enhver bevilgning til det borgerlige forsvaret. I større diskusjoner i partiet ble det argumentert med at dette sto i kontrast til at Forsvaret skulle yte så sterk motstand som mulig mot en okkupasjon av Norge. I motsetning til for eksempel pasifistene som ikke vil ha et forsvar og trotskistene som ikke vil forsvare sjølråderetten, mener AKP(m-l) at sjølråderetten må forsvares militært. Etter vedtak på en landskonferanse sommeren 1978, vedtak i Sentralkomiteen og seinere på landsmøtet i 1980 ble vårt syn på dette slått fast i Militærprogrammet.

Soldaten skriker «assez!» - nok!

Utdrag fra AKP(ml)s Militærpolitiske program

- 7.6) AKP(m-l) krever omlegging av de nåværende forsvarsplanene, som nærmest er uten tiltak for forsvar av Sør-Norge. Vi krever prioritering av infanteriet. Vi krever at hæren utstyres med atskillig mer anti-tankvåpen enn i dag, og at soldatene i avdelingene gis skikkelig opplæring i mest mulig effektiv pauserbekjempelse. Vi krever også at avdelingene i hæren gis et effektivt luftvern.

Samtidig krever vi at den norske, taktiske tenkninga legges om fra statisk luftplassforsvar til mobil krigføring.

De norske byene er praktisk talt uten et effektivt luftvern. Dette innebærer at sivilbefolkninga er særs utsatt for terrorbombing. Vi krever at denne situasjonen endres, og at oppgava med å bygge slikt luftvern blir prioritert.

De eksisterende flåteplanene innebærer en kraftig svekkelse av forsvarsevnen i de strategisk viktige kystfarvannene rundt Norge. Vi krever derfor prioritering og utbygging av en marine som er egna til et slikt forsvar. Videre må kystvaktflåten bygges ut for å skaffe ei mer effektiv bevoktning av norsk territorialfarvann, ikke minst i nord-områdene, enn det som er tilfelle i dag. Vi krever også utbygging og prioritering av det norske kystartilleriet.

AKP(m-l) er for disse og andre krav som har som siktemål å styrke det norske forsvarets evne til å kjempe mot en sovjetisk invasjon.

Vi kombinerer krav om noen bevilgninger med krav om at det blir slutt på unødvendig sløsing og byråkratisering. Vi kritiserer F-16 prosjektet, bl.a. fordi det fører til nedprioritering og faktisk svekking av de øvrige forsvarsgreinene. Tiltak som betyr økt evne til å motstå sovjetisk aggresjon koster sjølsagt penger. Nettopp derfor har norske arbeidsfolk rett til å kreve at midlene ikke sløses bort.

Derfor er vi mot unødvendig dyre systemer som trekker midler vekk fra tiltak som virkelig styrker forsvarsevnen. Vi er mot slik sløsing fordi det pålegger arbeidsfolk unødig store økonomiske byrder. Og vi går mot feildisponering av midler, som kommer av feilaktig militær tenkning og ei dårlig forsvarsordning.

Sjølsagt risikerer vi at dette kan bli brukt mot arbeiderklassen. Vi risikerer at våpen som skulle vært brukt mot invasjon, blir retta mot arbeiderklassen.

7.8)

Men den eneste garantien vi kan skape mot noe sånt er å styrke den revolusjonære arbeiderbevegelsens innflytelse blant soldatene og styrke agitasjonen mot at våpna brukes mot folket.

Det var ikke mangel på våpen som gjorde at tsaren ble styrta i 1917, men at soldatene gjorde felles sak med arbeiderklassen og bøndene og vendte våpnene mot tsaren og borgerskapet!

Mangel på de rette våpnene kan derimot faktisk bety et dårlig utgangspunkt for en rettferdig krig mot invasjon.

Denne delen av programmet er seinere utvikle i krav til en ny forsvarsmodell. Vi skal gjengi noen av de viktigste krava og drøfte noen av de spørsmåla som er mest diskutert i partiet.

REPETISJONSSPØRSMÅL: Hvorfor endra AKP(m-l) sin linje fra å nekte militærtjeneste til å reise krav om endring av Forsvaret?

Totalforsvar

Forsvar av Norge må bygges på et *totalforsvars*-konsept. Det vil si at den sivile beredskapen, former for sivil motstand og den militære motstanden Forsvaret skal yte må ses i en sammenheng. I dag er for eksempel den sivile beredskapen så dårlig, at de forsyningene denne beredskapen skal tilføre det militære forsvaret, ikke vil komme. Det militære forsvaret vil brette sammen like mye av mangel på mat, drivstoff og andre nødvendige forsyninger som på grunn av fiendens angrep.

Politiet militariseres. Forut for en sosialistisk revolusjon vil borgerskapet bruke voldsapparatet, inkludert politiet, mot folk flere ganger. Det vil gjøre det klarere at en sosialistisk revolusjon må ha grunnlag i folket militære styrke.

Total mobilisering

Vi henviser til kapitel 2 som forklarer åssen moderne kriger føres på en sån måte at hele folket blir trekt inn. Vårt krav i dag er at det gjøres forberedelser for at hele folket, når det trekkes inn i krigen, blir en aktiv kraft. Nå skal den lille delen av folket som er fordelt som stridsdyktige i Forsvaret, sivilforsvarsstyrker og administrasjon gjøre motstand, mens det store flertallet skal være passive ofre for invasjonshæren. Jo større deler av folket som forberedes på motstandskamp, jo større avskrekkingseffekt har totalforsvaret og jo kraftigere motstand vil fienden møte. Dette kravet kan realiseres, også under borgerskapets diktatur. Jugoslavia er et eksempel på det. Under sosialismen er dette en sjølsagt sak.

Den militære delen

Våre krav er at det bygges ut en samla militær slagkraft på 1,5 millioner soldater/militsiafolk i Norge. Det betyr å øke oppsettinga i de tungt utrusta, regulære *brigadene* til 100.000 soldater. Alle brigadene må moderniseres til det som kalles 1990-standard, det vil si øke mobiliteten, panser-vernet, luftvernet og de pansrede elementene i brigadene sån at de reelt er en utfordring for en moderne, sovjetisk infanteridivisjon.

En annen del av mobiliseringshæren, lokalvernet, er i dag lite stridsdyktig. Denne delen av Hæren må øke oppsettingene til 170.000 soldater (70 000 i dag) og tilføres lettere panservern og luftvern. Heimevernet økes til 200 000 soldater (100 000 i dag) og en lett militsia på en million folk til helt lokal innsats blir bygget opp. Dette vil gi det militære forsvaret på landjorda flere og sterkere bein å stå på. Dette er i praksis å ta på alvor det faktum at Norge har stor geografisk utstrekning kombinert med et tynt befolkningsgrunnlag.

REPETISJONSSPØRSMÅL: Vilke deler består Hæren av i dag, vilke deler mener vi den skal bestå av?

Verneplikt for kvinner

Dette forutsetter at verneplikt for kvinner blir gjennomført. Dette kravet bygger både på hensynet til mobiliseringsgrunnlaget og til den demokratiske retten kvinner har til å gjøre en militær innsats.

Kuppperedskapen

Overraskelsesmomentet veit vi at vil være et viktig element i et sovjetisk angrep på Norge. Dersom invasjonshæren slår til raskt uten å møte militær motstand, kan alle mobiliseringsplanene gå i vasken. Kuppperedskapen i Norge er derfor viktig.

Denne beredskapen kan økes på flere måter. Soldatene/militsiaen må ha våpen og lett utstyr hjemme hos seg sjøl for å korte ned mobiliseringstida. Oppsettsstedene ved mobilisering må legges nærmere områder der fienden vil angripe først. Mobiliseringsordninga må endres sånn at det mye raskere eksisterer operative enheter. I dag skal først de enkelte elementene i Hæren mobiliseres hver for seg og så skal de settes sammen til operative brigader. Denne sammensettinga må skje på et tidligere tidspunkt sånn at en i hvert fall sikrer seg at det finnes operative, mindre enheter. Nå er det alt for lett å hindre for eksempel sambandsregimentets oppsetting, og dermed er hele brigaden ubrukelig.

Den forsvarsmodellen AKP(m-l) har lagt fram , øker også tallet på stående styrker i fredstid til 30.000 soldater. I tillegg kommer øvingsavdelingene, administrasjon og befal.

Rep-soldater øver skyteferdigheten. Våpen og lett utstyr hjemme vil gjøre mobiliseringa hurtigere og dermed øke evnen til å møte kuppberedskapen.

REPETISJONSPØRSMÅL: Vilke krav er spesielt retta inn på å øke kuppberedskapen i Norge? Hvorfor er det viktig å øke denne beredskapen?

Unnsettingen

I dag skal Hæren konsentrere seg om å forsvare sentrale flyplasser og sikre unnsetninger fra NATO-allierte til Norge. Disse operasjonsplanene er vi uenig i. Når det gjelder en prinsipiell vurdering av NATO, behandler vi det seinere. Men i denne sammenhengen hevder vi at det er feil å konsentrere krefter inn på å sikre landingsteder for unnsetningsstyrker som neppe vil bli satt inn i Norge.

Av NATO-styrkene er det en kanadisk brigade som foreløpig er øremerka for Norge. Det tyngre utstyret til denne brigaden må fraktes med skip over Atlanterhavet og Nordsjøen. Den amerikanske marinebrigaden som har forhåndslagret en del tyngre utstyr i Norge, har mange andre alternative unnsetningssteder i Vest-Europa. Dersom det knytter seg for stor risiko til ilandstigning i Norge, eller dersom det er større behov for disse styrkene i andre NATO-land, for eksempel Vest-Tyskland, vil ikke de amerikanske styrkene bli overført til Norge. NATOs brannkorps, som er en sammensatt styrke fra flere land, har bare symbolsk verdi. Den skal markere at en angriper vil være i krig med flere land enn Norge. Tilsammen betyr dette at unnsetningene til Norge dreier seg om små styrker og at det er tvilsomt om de blir overført til Norge i det hele tatt.

I en krigssituasjon konkluderer nøkterne beregninger med at det vil ta flere måneder for NATO å sikre kontroll over

Nordsjøen. En slik kontroll er betingelsen for at disse styrkene blir satt inn i Norge. Det gjelder også den amerikanske marinebrigaden. Sjø om den blir fløyet inn, vil en eventuell retrett være avhengig av NATO-kontroll i Nordsjøen.

Likevel er hovedstrategien i det norske Forsvaret at unnsetningene først og fremst skal sikres. Vi krever i stedet at det legges opp forsvarsplaner som bygger et annet grunnlag. For det første må forsvarer av Norge bygges på norske ressurser. Det betyr at totalforsvaret Norge kan mobilisere må utnyttes maksimalt for å avskrekke og svekke en angriper. For det andre må dette totalforsvaret, og spesielt den militære delen av det, utnytte sine kunnskaper om norsk terreng maksimalt. Effekten av bevegelige enheter som kan utnytte norsk klima og geografi til sin fordel har langt større slagkraft mot en okkupert enn statiske, nedgravde forsvarslinjer.

Øvelsene i Forsvaret, oppsettingene og utstyret i Forsvaret må bygge på en slik plan som dermed får konsekvenser for investeringsbudsjetter og driftsbudsjetter.

I utbygginga av Marinen krever vi at det satses på flere, lette MTB-er på bekostning av modernisering av fregattene og kjøp av nye ubåter. Marinens hovedoppgave vil være å avskjære

overflate-fartøyer i skjærgården. Eskortetjeneste og ubåtbekjempelse må prioriteres under denne oppgaven.

Kjøpet av F-16 fly var en stor feil. Det har vært en kostbar affære som har skapt ubalanse i totalforsvaret. Framover krever vi at det ikke kjøpes nye F-16 fly, men at Flyvåpenet i stedet konsentrerer seg om å utruste den store sivile helikopterflåten til transport- og kampoopp-gaver i krig. Framfor jagerfly med høy stykkpris, må bekjemping av fiendtlige jagerfly først og fremst skje med bakke-til-luft raketter som er mobile og oppsatt i Hæren og Marines enheter.

Dødsulykka i Vassdalen er et grelt eksempel på åssen menige soldater og lavere befal ikke blir hørt når beslutninger tas. Vi krever at kadaverdisiplin erstattes med en disiplin bygget på forståelse og innsikt i oppgavene. Det forutsetter at soldatene er en ressurs som trekkes inn i diskusjoner om hvordan oppgavene skal løses. Denne demokratiseringa er helt nødvendig av hensyn til forsvarsevnen. Den er viktig for å hindre at Hæren blir brukt mot sivile. Det er også en viktig politisk rett soldatene har krav på.

REPETISJONSSPØRSMÅL: Hva er AKP(m-l)s hovedkrav til de militære styrkene i Norge?

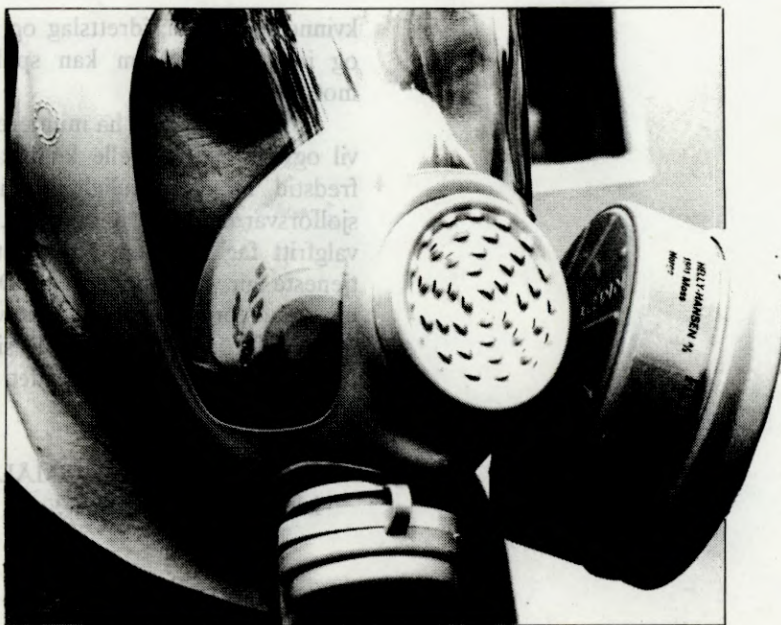
4.5 Den sivile beredskapen

Den katastrofale neglisjeringa av sivil beredskap gjør at det sivile samfunnet bryter sammen og påfører folk langt større lidelser enn nødvendig. Bare tenk på problemer i tilfluktsrom som mangler måleutstyr for radioaktivitet, spett for å få opp en dør som er kilt fast, vann og mat. Når det sivile samfunnet bryter sammen, mister også det militære forsvaret forsyninger som gjør militær kamp mulig. Vi krever derfor en drastisk opprustning av den sivile beredskapen.

Den sivile beredskapen i dag planlegges ut fra en konvensjonell krig, samtidig som det militære forsvaret bygger på ei doktrine om at kjernevåpen kan bli tatt i bruk av NATO hvis de konvensjonelle styrkene ikke klarer å avverge invasjonen. Dette er høl i hue. Det eneste forsvarlige, med de doktrinene og de våpna som er et uønska faktum i dag, er å planlegge den sivile beredskapen ut fra at en krig blir innleda som en konvensjonell krig, at *kjemiske* våpen sannsynligvis blir brukt av fienden og at *atomvåpen* kan blir brukt som slagmarksvåpen eller politiske terrorvåpen mot sivilbefolkninga for å framtvinge en kapitulasjon. I dag er situasjonen for befolkninga katastrofal, hvis ABC-våpen blir brukt.

AKP(m-l) har reist en rekke konkrete krav til opprustning av Sivilforsvaret, gassvern, varsling, matforsyning,

Den sivile beredskapen må bygge på at kjemiske våpen sannsynligvis blir brukt av fienden, at atomvåpen kan bli brukt som slagmarksvåpen eller politiske terrorvåpen.

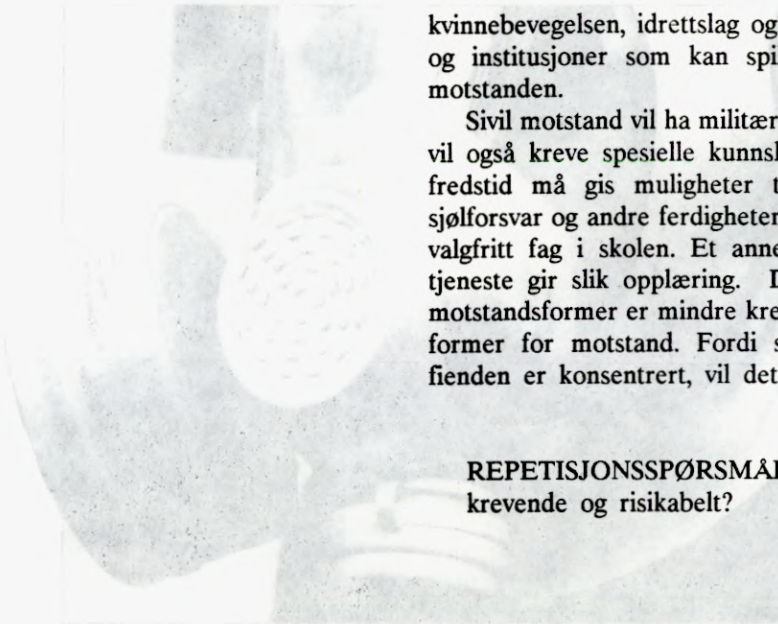
energiforsyning og helseberedskapen. Vi krever også at det blir gjennomført årlige *realistiske* sivilforsvarsøvelser der folk har plikt til å gå i tilfluktsrom. Dette kravet er viktig for at folk skal få demonstrert hvor dårlig den sivile beredskapen er og dermed legge et grunnlag for en bevegelse for en opprustning av den sivile beredskapen. Vi mener det er like opplagt at sivilbefolkninga skal ha realistiske øvelser som at brigaden og andre militære styrker gjennomfører militærøvelser som gir den ny kunnskap og viktige erfaringer.

REPETISJONSSPØRSMÅL: Hvorfor er den sivile beredskapen viktig også for den militære stridsevnen?

4.6 Sivil motstand

Vi krever at det i dag planlegges sabotasje i statsapparatet, energi- og matvaredistribusjonsledda som i en krig hindrer at okkupanten kan trekke veksler på statsapparatet og forsyninger til egen fordel. Dette er alt for viktig til at det overlates til tilfeldigheter og til ledelsen av disse organisasjoner som er knytta til disse funksjonene.

Opplegget i dag er at den sivile sektoren vil bli lammet og passivisert. Vi krever at det settes av midler, gis opplæring og planlegges for omfattende sivil sabotasje. Fagbevegelsen,

kvinnebevegelsen, idrettslag og skoler er blant massebevegelser og institusjoner som kan spille en viktig rolle i den sivile motstanden.

Sivil motstand vil ha militære tilsnitt på mange områder. Den vil også kreve spesielle kunnskaper. Derfor mener vi at det i fredstid må gis muligheter til begrensa våpenopplæring til sjøforsvar og andre ferdigheter. Ett krav er våpenkunnskap som valgfritt fag i skolen. Et annet krav er at forskolen for sivil tjeneste gir slik opplæring. Det er en misforståelse at sivile motstandsformer er mindre krevende og risikofylte enn militære former for motstand. Fordi sivil motstand ofte vil skje der fienden er konsentrert, vil det ofte være tvert om.

REPETISJONSSPØRSMÅL: Hvorfor er sivil motstand krevende og risikabelt?

4.7 Noen stridsspørsmål i forsvarspolitikken

NATO og NATO-medlemskap

AKP(m-l) er prinsipielt mot denne imperialistiske alliansen. Som et resultat av Sovjets opprustning til en reell trusel mot vest-europeiske land sin sjøråderett, har også disse landa sin forsvarsevne blitt knytta til denne alliansen der den andre supermakta, USA, er ei sterk kraft. En storkrig vil være et oppgjør mellom Sovjet og USA om verdensherredømme, og vi er mot at forsvaret av norsk sjøråderett skal være ei brikke i USAs kamp for å holde på sine økonomiske interesser over hele verden.

Derfor er vi mot norsk medlemskap i NATO.

REPETISJONSSPØRSMÅL: Det er to grunner til at vi er mot NATO-medlemskap, vilke grunner er dette?

Andre deler av NATO-motstanden i Norge, som for eksempel NKP, bygger ikke sin NATO-motstand på at en utmelding av NATO vil svekke den norske forsvarsevnen. Tvert imot vil disse NATO-motstanderne gjøre Norge til et lettere offer for Sovjets supermaktsagresjon. Mens for eksempel Høyre sin pro-imperialisme slår ut i støtte til USA mot Sovjet, er NKPs proimperialistiske linje å støtte Sovjet mot USA. Ettersom vi er mot all imperialisme og mot begge supermaktene, sier det seg

sjøl at vår motstand mot NATO-medlemskap er vidt forskjellig fra NKPs motstand mot NATO som er reaksjonær.

NATO er en politisk allianse som er bygget ut til også å bli en militær allianse. Det viktigste for den norske forsvarsevnen er de *militære* hindringene som NATO innbærer for Norge. Derfor er det viktigste kravet i forhold til norsk medlemskap i NATO at Norge trekker seg ut av det militære samarbeidet. Dette forutsetter ei omlegging av den norske forsvarsstrategien ettersom denne strategien forutsetter NATO-unnsætninger i dag. Vårt krav er at omlegginga betyr økt forsvarsevne. Vi vil gå skarpt mot en omlegging som tar sikte på å bygge ned denne forsvarsevnen, som blant annet er NKPs programerklæringer.

Vi hevder dette, fordi det er fullt mulig å jobbe for ei utmelding av det militære samarbeidet i NATO og NATO som organisasjon som er målretta mot ei svekking av forsvarsevnen. Ei utmelding på et sånt grunnlag vil vi kjempe mot.

REPETISJONSSPØRSMÅL: Hva skiller vår NATO-motstand fra NKPs NATO-motstand?

Ryggsekkforsvar

Sosialistisk Venstreparti, SV, har i et forsvarsprogram gjort det klart at partiet går inn for en motstandskamp hvis Norge blir okkupert. Det er et syn vi deler og et syn som står i motsetning til pasifismen. I SV er det også sterke pasifistiske elementer som i praksis går på tvers av disse programformuleringene. Og disse pasifistiske elementene skinner tydelig gjennom i deler av programmet. for eksempel skal ikke

Verneplikt for kvinner, et sentralt krav i AKP(m-l)s forsvarspolitikk.

en fiende nedkjempes, men omringes og på en mystisk, uforklarlig måte skremmes ut av landet uten militær kamp. Kvinner skal ikke ha verneplikt ut fra pasifistiske argumenter. Og SV ser på tyngre enheter som noe mer «militaristisk» og skummelt enn lette enheter som vi skal komme tilbake til.

Dette forsvarsprogrammet krever også endringer av dagens forsvar som med rette er kalt en overgang til et «ryggsekkforsvar». Det vil si et desentralisert forsvar uten de nødvendige, større enhetene som kan utfordre sovjetiske infanteridivisjoner. SV vil blant annet fjerne brigadene.

AKP(m-l) er helt uenig i denne SV-løsninga. Den bygger på en feil oppfatning av hva geriljastrid er. Mens SV opphøyer denne stridsforma til «den beste» under alle forhold, er geriljastrid en form den militære kampen tar som er bestemt av styrkeforholdet mellom oss og fienden. Geriljastrid er den eneste mulige, og derfor den beste stridsforma når en folkehær skal bygges fra ingenting til større, tyngre utrusta enheter som til slutt kan gi fienden avgjørende nederlag. I den første delen av folkekrigen vil geriljastrid være hovedforma for militær kamp fra motstands-bevegelsens side. I den siste delen av folkekrigen vil den være en nødvendig, sekundær stridsform mens regulære stridsformer vil være hovedforma.

Det er derfor helt feil å «velge» en stridsform for å stå imot en invasjon som egentlig er hensiktsmessig hvis Norge blir okkupert og en motstandsbevegelse skal utvikles fra ingenting. Verken Jugoslavia eller Kina, som begge har folkekrigererfaring å bygge på, følger denne militærpolitiske linja til SV. Begge landa

har sterke, regulære enheter i sine forsvarsstyrker idag. I disse landa, som i Norge, må geriljastridsformer være en viktig, men sekundær stridsform for lokalvern, Heimevern, militsia og små grupper som er lausrivi fra sine hovedstyrker under en invasjon.

Det må være rett å kreve effektivisering av for eksempel brigadene som vi har gjort, ikke å avskaffe brigadene.

REPETISJONSSPØRSMÅL: Hva mener vi med et «ryggsekkforsvar» og hvorfor er vi mot dette?

Verneplikt for kvinner

Vi har i kapitel 2 argumentert generelt for dette kravet. Her vil vi bare sammenfatte synspunkter i den striden som står rundt dette kravet.

Borgerskapet er mot verneplikt for kvinner, først og fremst fordi de oppfatter kvinnene som sekunda mennesker. Med sine forsvarspolitiske vurderinger er det heller ikke akutte behov for å trekke kvinnene inn i Forsvaret. Denne dobbeltheten får spesielle utslag. Mens kvinner ikke gis militær opplæring eller annen opplæring som er retta inn på å løse oppgaver i krig - har tilbud om å frivillig opplæring, er kvinnene tjenestepliktige, vernepliktige i krig.

Et parti som SV er for verneplikt for menn, men ikke for kvinner. Dette begrunnes med et ulogisk kompromiss mellom rein pasifisme som blir gjort gjeldende i vurderinga av kvinnene og ei linje som går inn for et militært forsvar av sjølråderetten som slår ut i at menn er vernepliktige. I konsekvens er for eksempel SV enig med Høyre i at det skal være verneplikt for menn, men ikke for kvinner.

Vi er for verneplikt for kvinner både ut fra den demokratiske retten dette er og hensynet til forsvarsevnen. Det er prinsipielt feil å skille menn og kvinner i dette spørsmålet. Dersom vi var mot verneplikt for kvinner, ville vi vært mot verneplikt for menn også. Vi vurderer kravet som et parallellt krav til kvinners rett til arbeid. I det ligger det at vi ser praktiske problemer med å gjennomføre verneplikt for kvinner *fordi* kvinnene faktisk er overlatt omsorgsoppgaver som gjør det vanskelig å gjøre tjeneste. Det samme gjelder for kvinner i yrkeslivet. I begge tilfellene reiser vi kampen for samfunnsmessig ansvar for omsorgsarbeidet samtidig og stiller spørsmålet hvorfor det ikke like gjerne kunne vært verneplikt for kvinner og at omsorgsproblemene knyttes til om menn skal være vernepliktige?

For en mer detaljert gjennomgang av kravet om verneplikt, anbefaler vi heftet «Vi vil forsvare oss sjøl», et debattheft om verneplikt for kvinner som er gitt ut av AKP(m-l).

Dette er den andre av tre deler av studieboka «Krig - fred - væpna revolusjon». Øvrige deler kan lastes ned fra <http://akp.no/ml-historie/pdf/studieboker/>

Kineserne greide å velte det gamle samfunnet ved ega kraft
(Li Hoa, 1947: «Reis dere!»)

